

Број: I-НМ-1-47/15
Дана: 20.11.2015.
НОВИ САД

Покрајински заштитник грађана-омбудсман, у складу са чланом 42 став 2 Покрајинске скупштинске одлуке о Покрајинском заштитнику грађана –омбудсману ("Службени лист АПВ број 37/2014, 40/2014 и 54/2014), у поступку покренутом по сопственој иницијативи у вези са остваривањем права националних мањина, Дому здравља Житиште упућује следеће

МИШЉЕЊЕ

Потребно је да Дом здравља Житиште, приликом заснивања радног односа води рачуна о адекватној заступљености припадника националних мањина у структури запослених као и о познавању језика и писама националних мањина који су у службеној употреби на територији локалне самоуправе.

Ово Мишљење објавиће се на интернет презентацији Покрајинског заштитника грађана- омбудсмана.

Образложење

Покрајински заштитник грађана-омбудсман примио анонимну притужбу из Торде на рад Дома здравља. Подносилац притужбе указује на проблем који је у насељеном месту Торда настао након што је у сеоском Дому здравља почела да ради докторка која, за разлику од претходног лекара, не влада мађарским језиком. Истиче да међусобно неразумевање успорава рад у ординацији и доводи до све већег незадовољства код пацијената.

Члан 34 став 1 Покрајинске скупштинске одлуке о Покрајинском заштитнику грађана – омбудсману ("Службени лист АПВ број 37/2014, 40/2014 и 54/2014) прописује да Омбудсман не поступа по анонимним притужбама, док став 2 истог члана гласи:

„Изузетно, ако сматра да у анонимној притужби има основа за поступање, Омбудсман може покренути поступак по сопственој иницијативи.“

У складу са горе наведеним Омбудсман покреће поступак по сопственој иницијативи у вези са остваривањем права националних мањина.

У општини Житиште су, поред српског језика у службеној употреби и мађарски и румунски језик. Место Торда је претежно насељено мађарима, при чему млади одлазе и у селу остају

старији људи који не говоре српски језик. У таквим околностима отежано се успоставља комуникација између лекара и пацијената. Покрајински омбудсман налази да је неопходно да запослени који остварује први контакт са пацијентима буде оспособљен да оствари основну комуникацију са њима на језику који они разумеју, поготово што је у конкретном случају тај језик (мађарски) у службеној употреби на територији општине.

Поводом представке, Покрајински омбудсман се 12.10.2015. године обратио Дому здравља Житиште дописом којим су тражене информације о томе да ли је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места Дома здравља Житиште за поједина радна места прописана обавеза познавања мађарског или румунског језика (који су у службеној употреби на територији општине Житиште), и која су то радна места. Такође се тражило да доставе информацију о томе да ли је за радно место лекара у Дому здравља Торда био расписан конкурс и да ли је међу пријављеним кандидатима било неког ко влада и мађарским језиком.

Директор Дома здравља Житиште је дописом бр. 01-526/2-2015 од 20.10.2015. године обавестио Омбудсмана да је у здравственој установи у Торди три дана радила докторица која не влада мађарским, док недељно два дана ради доктор који је тренутно директор установе. Истиче се да мађарским језиком не влада ни досадашњи изабрани лекар али је медицинској сестри у амбуланти мађарски матерњи језик и она помаже у успостављању комуникације између лекара и пацијената. У изјашњењу се наводи и то да је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији у Дому здравље Житиште за радно место шефа амбуланте у насељеним местима у којима живе Мађари и Румуни **пожељно** познавање језика средине у којој раде. По расписаном конкурс примљена је докторица која не влада мађарским језиком, али то и није био услов за пријем у радни однос, нити се конкурс односио на рад у амбуланти Торда. На крају изјашњења се истиче да је међу пријављеним кандидатима било оних који говоре мађарски језик.

Уставом РС ("Сл. гласник РС", бр. 98/2006) је прописано да се при запошљавању у државним органима, јавним службама, органима аутономне покрајине и јединицама локалне самоуправе води рачуна о националном саставу становништва и одговарајућој заступљености припадника националних мањина.

Закон о заштити права и слобода националних мањина ("Сл. лист СРЈ", бр. 11/2002, "Сл. лист СЦГ", бр. 1/2003-Уставна повеља и "Сл. гласник РС", бр. 72/2009-др. Закон) у члану 21. прописује да се приликом запошљавања у јавним службама води рачуна о националном саставу становништва, одговарајућој заступљености и о познавању језика који се говори на подручју органа или службе.

Законом о службеној употреби језика и писама („Сл. гласник РС“, бр. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 - др. закон и 30/2010) прописано је да се службеном употребом језика и писама сматра употреба језика и писама у раду: државних органа, органа аутономних покрајина, градова и општина (у даљем тексту: органи), установа, предузећа и других организација кад врше јавна овлашћења (у даљем тексту: организације које врше јавна

овлашћења). Службеном употребом језика и писама сматра се и употреба језика и писама у раду јавних предузећа и јавних служби, као и у раду других организација кад врше послове утврђене Законом те да службена употреба језика националних мањина подразумева нарочито, између осталог, и употребу језика националне мањине у комуникацији органа са јавним овлашћењима са грађанима.

Чланом 11 став 5 Закона о правима пацијената је прописано да ако пацијент не познаје језик који је у службеној употреби на територији здравствене установе, мора му се обезбедити преводилац, а ако је пацијент глувонем, мора му се обезбедити тумач, у складу са законом. ("Сл. гласник РС", бр. 45/2013).

Омбудсман је мишљења да се убудуће приликом попуњавања упражњених радних места мора водити рачуна о томе да запослени владају мађарским или румунским језиком. Тако би се реорганизацијом службе постепено постигло да у насељеним местима где већину становника чине припадници националне мањине чији језик јесте у службеној употреби у општини Житиште, могу остварити непосредан контакт са лекаром. Неопходно је да запослени који остварује први контакт са пацијентима буде оспособљен да оствари основну комуникацију са њима на језику који они разумеју, поготово што је у конкретном случају тај језик (мађарски) у службеној употреби на територији општине.

Ради заштите и унапређења људских права, а због поштовања законитости и примене прописа о праву националних мањина на службену употребу језика и писама, надлежни органи Дома здравља Житиште треба да се у свом будућем раду и поступању придржавају свих релевантних прописа којима је гарантовано право на службену употребу језика и писама националних мањина, да своје пословање уреде на начин да се обезбеди несметано пружање услуга, односно комуникација са припадницима националних мањина на језицима који су у службеној употреби.

Имајући у виду наведено, заузет је став као у овом Мишљењу.

**ЗАМЕНИЦА ПОКРАЈИНСКОГ
ОМБУДСМАНА**

Ева Вукашиновић